

Voldsvegen 204, 3739 Skien
Telefon : +47 35 58 36 50
Fax : +47 35 58 36 99

**Samferdselsdepartementet
PB 8010 Dep
0030 OSLO**

Vår saksbehandler:
Henning Klouman

Vår dato:
25. mai 2012

Deres saksbehandler:
Trond Kråkenes

Deres dato:
23. februar 2012

Deres ref:
11/488-TKR

Høringssvar – tilskudd til flygeinformasjonstjenesten ved ikke-statlige flyplasser

Skien Lufthavn AS vil i dette høringssvaret vektlegge betydningen av flyplassen i sitt influensområde, den kritiske betydningen av AFIS-tilskuddet som forutsetning for videre drift, og peke på hvordan eventuell effektivisering av enkelte av de foreslåtte kriteriene for å motta tilskudd i fremtiden kan virke til hinder for at Skien Lufthavn skal motta slikt tilskudd.

Siden 2007 er det reist omtrent 50 000 passasjerer til / fra Skien Lufthavn per år. Med dette er Skien Lufthavn betydelig større målt i antall passasjerer enn Stord og Notodden, samt et betydelig antall statlige lufthavner med AFIS-tjeneste.

Skien Lufthavn AS opplever at dagens ordning fungerer godt etter hensikten. I rapporten fra Universitetet i Bodø fremheves det at dagens ordning ikke premierer effektiv drift av flyplassene. Samtidig fremkommer det i rapporten at driftskostnadene til ikke-statlige flyplasser er lavere per flybevegelse enn flere av Avinor sine flyplasser på samme størrelse. Skien Lufthavn AS er tilfreds med at utreder kan bekrefte at ikke-statlige flyplasser, og i særdeleshet Skien Lufthavn, driver svært effektivt med utgangspunkt i totale rammevilkår. Det er derfor ikke nødvendig å gjøre et hovedpoeng av effektiv drift i tilknytning til behovet for en revidering av dagens AFIS ordning.

Når det gjelder nivået på dagens tilskuddsordning stiller Skien Lufthavn AS seg undrende til rapportens tall angående nivået på AFIS-tilskuddet som prosentvis andel av driftskostnadene og forskjellen mellom de tre flyplassene Stord, Skien og Notodden. At AFIS-tilskuddet i 2010 utgjorde 54 % av driftsinntektene hos Skien, mens det utgjorde 28 % hos Notodden er vanskelig å forstå. Vi ber derfor om tilgang på bakgrunnstall for denne beregningen.

Voldsvegen 204, 3739 Skien
Telefon : +47 35 58 36 50
Fax : +47 35 58 36 99

Angående 2.1 AFIS-tilskudd – en prinsipiell tilnærming

Her spekulerer utreder i hvordan Sandefjord Lufthavn AS nok opplever ordningen per i dag som urettferdig med bakgrunn i geografisk avstand mellom Skien Lufthavn og Sandefjord Lufthavn. Spekulasjonen har, etter vår oppfatning, ingen relevans i forhold til de spørsmål utreder skulle undersøke. Skien Lufthavn AS ser heller ikke at utreder på annen måte er gitt i oppdrag å undersøke hvordan andre lufthavner som ikke mottar AFIS-tilskudd opplever dagens ordning.

Angående 3.1 Gjeldende praksis og regelverk

Utreder beskriver at AFIS-tjenesten drives i henhold til BSL G. I tillegg vil Skien Lufthavn AS peke på betydningen av gjeldende felleseuropeisk regelverk. Tjenesten drives i dag i tråd med kravene i kommisjonsforordning (EF) nr. 2096/2005. Forordningen omhandler felles krav til yting av flysikringstjenester, og denne forordningen må inkluderes i dokumentasjon angående krav til AFIS. Til informasjon har Luftfartstilsynet i brev datert den 20. desember 2011 opplyst at kommisjonsforordning (EU) nr. 1035/2011 vil avløse nr. 2096/2005 den 31. desember 2012.

Angående 3.2.2 hvilke kriterier kan legges til grunn?

Skien Lufthavn AS har følgende kommentarer til de ulike kriteriene som rapporten foreslår:

Punkt 1 Lufthavnen må ha godkjenning for rutetraffikk av Luftfartstilsynet:

Med dette forstår Skien Lufthavn AS at lufthavnen må ha konsesjon og godkjenning til å drive flyplass. Det må være en selvfølge at flyplassen har slik godkjenning. Regelbundet rutetraffikk ved Skien Lufthavn har i mange år omfattet bevegelser alle dager unntatt lørdag, med helårig rutetilbud. Flyoperatørene begrenser eller innstiller sin aktivitet på bevegelige helligdager og reduserer gjerne omfanget av aktivitet i forbindelse med ferieavvikling om sommeren. Skien Lufthavn AS har således ingen spesielle kommentarer angående formuleringene knyttet til eventuelle avbrudd i tilbudet per sesong.

Punkt 2 Lufthavnen må ha rutetraffikk av et bestemt omfang av regelmessighet

Det bør være en forutsetning at trafikken er regelmessig, men ikke nødvendigvis daglig. Det er forutsigbarhet i flytrafikken som er avgjørende for brukerne, og således for betydningen av reisetilbudet i den enkelte region. Eksempelvis har regelbundet rutetraffikk ved Skien Lufthavn i mange år omfattet bevegelser alle dager unntatt lørdag. Skien Lufthavn AS tilbyr heller ikke AFIS-tjeneste på dag uten regelbundet ruteflygning.

Voldsvegen 204, 3739 Skien
Telefon : +47 35 58 36 50
Fax : +47 35 58 36 99

Punkt 3 Lufthavnen må ha et minimum antall passasjerer

AFIS-tjenesten er knyttet til gjennomføring av flygningene og bør således være basert på forutsigbar frekvens av antall flygninger, ikke antall passasjerer. Skien Lufthavn, Geiter ryggen er uansett den av de aktuelle flyplassene som gjennom de senere år har hatt flest reisende passasjerer.

Punkt 4 Lufthavnen må ha et minimum antall flybevegelser

Kvantifisering av antall flybevegelser som kriterium for AFIS-tilskudd mener Skien Lufthavn AS er galt utgangspunkt. Flytilbudet kan være avgjørende for lokalt næringsliv selv om frekvensen er lav.

Punkt 5 Lufthavnen må kunne legge frem et driftsbudsjett i balanse

Skien Lufthavn AS stiller spørsmål ved begrepet "budsjett i balanse", med hensyn til betydning av kommersielle inntekter, statlige tilskudd og eventuelle tilskudd fra eier. Skien kommune har som eier av Skien Lufthavn ved flere anledninger akseptert driftsunderskudd i Skien Lufthavn AS. Skien bystyre har i sak 191/10 planlagt tilskudd til Skien Lufthavn AS i årene 2011 – 2014, som del av kommunens økonomiplan angående samme periode.

Stord Lufthavn mottar statlig støtte til drift av flyplassen med omtrent NOK 12 millioner per år i tillegg til tilskudd til lufttrafikkjeneste. Hvordan skal denne støtten i så fall vurderes i forhold til et eventuelt kriterium angående budsjett i balanse?

Punkt 6 Lufthavnen må dokumentere at tilskudd til å drive AFIS-tjenesten er kritisk for driften av flyplassen

Utreder har bekreftet at AFIS-tilskuddet til Skien Lufthavn AS per i dag har tilsvarende omfang som kommersielle inntekter. Et eventuelt bortfall av tilskuddet ville altså skape behov for en dobling av kommersielle inntekter, alternativt tilsvarende tilskudd fra eier. Skien Lufthavn AS anser ingen av alternativene som sannsynlige, men ser heller ikke hvordan dette skal kunne dokumenteres.

Voldsvegen 204, 3739 Skien
Telefon : +47 35 58 36 50
Fax : +47 35 58 36 99

Punkt 7 Lufthavnen må kunne dokumentere regional betydning av flyrutene til/fra lufthavnen

Utredning foreslår at mottaker av tilskuddet må kunne dokumentere at flyrutetilbudet ved lufthavnen har en positiv betydning for den regionen lufthavnen ligger i. Samtidig fastslår utredning at dette naturlig nok kan være vanskelig å dokumentere. Skien Lufthavn AS vil karakterisere det som urimelig å gi mottaker av tilskuddet i oppgave å dokumentere et forhold, når utredning samtidig fastslår at dette er vanskelig å dokumentere.

Skien kommune har sikret driften av flyplassen i mange år og eier i dag 100 % av aksjene i Skien Lufthavn AS. Skien bystyre vedtok i sak 01/10 "Bystyret konstaterer at drift av Skien Lufthavn er et infrastrukturtiltak på linje med havn, parkeringsanlegg, veier, ferje og jernbane. Det er imidlertid ikke en naturlig kommunal oppgave å drive lufthavn." Skien kommune vurderer altså lufthavnen som et viktig infrastrukturtiltak.

Widerøes Flyveselskap og Danish Air Transport opererer i dag flyruter til henholdsvis Bergen og Stavanger. I perioden mars 2011 – mars 2012 fløy Widerøe og DAT i konkurranse på strekningen Skien – Bergen, og viste med dette at ruten har et overbevisende markedsgrunnlag, og derved en selvfølgelig regional betydning. Flyoperatørene er langsiktige i sin planlegging, og har fokus på utvikling av sine aktiviteter ved Skien Lufthavn, Geiteryggen. Disse forholdene dokumenterer i seg selv at flyplassen er viktig i sitt influensområde og for sin region.

En eventuell vurdering av regional betydning kan ikke basere seg på antall passasjerer i forhold til antall innbyggere i influensområdet. Det blir feil beslutningsgrunnlag. Arbeidsplassene som er avhengig av et godt flyplasstilbud bidrar med en verdiskaping i lokalmiljøet som må sees uavhengig av antall innbyggere. I den grad det er behov for kvantitative vurderingsgrunnlag for regional betydning er det verdiskapingen hos brukerne av flyplassen som må ligge til grunn og lokalsamfunnets egen vurdering av behovet.

Skien Lufthavn AS vil minne om at alle fremtidige krav om dokumentasjon samtidig pålegger mottaker administrativt arbeid, og økte kostnader. Ved et eventuelt fremtidig krav om dokumentasjon angående regional betydning av flyrutene, kan det også være behov for ekstern bistand, som erfaringsvis kan være svært kostbart. Vi forutsetter derfor at eventuelle fremtidige krav til slik dokumentasjon vurderes svært nøye, samt at utgifter til arbeid med slik dokumentasjon inkluderes som grunnlag for tilskudd.

Voldsvegen 204, 3739 Skien
Telefon : +47 35 58 36 50
Fax : +47 35 58 36 99

Punkt 8 Lufthavnen må ikke ligge for nær en lufthavn som ikke mottar AFIS-tilskudd

Utreder foreslår at lufthavn som skal motta tilskudd ikke kan ligge for nær annen lufthavn som ikke mottar tilskudd. Deretter spesifiseres det at dette gjelder spesielt for Skien Lufthavn, med hensyn til geografisk nærhet til Sandefjord Lufthavn. I denne anledningen burde utreder tatt med Stord Lufthavns geografiske plassering mellom de to statlige lufthavnene Bergen og Haugesund. I følge Gule sider er det 72 kilometer mellom Stord Lufthavn og Haugesund Lufthavn.

Skien Lufthavn AS forstår ikke hvorfor geografisk avstand til en annen flyplass som ikke mottar AFIS-tilskudd skal være et kriterium. Det er også vanskelig å forstå hvordan kriteriet skal fastsettes og utøves. Avstand til en flyplass er relativ i Norge og bestemt av mange ulike forhold. Det er, og må være, behovet et lokalsamfunn har for ruteflytilbudet som eksisterer ved aktuell ikke-statlige flyplassen som må være grunnlaget for å opprettholde tilskuddet, ikke antall mil til nærmeste flyplass som ikke mottar AFIS-tilskudd.

Skien Lufthavn AS er overrasket over at utreder har spesifisert Skien Lufthavns plassering i forhold til Sandefjord Lufthavn, og på denne måten indikert at dette kriteriet i særskilt grad ville kunne komme til anvendelse angående Skien Lufthavn.

Punkt 9 Lufthavnen må kunne dokumentere at annen aktivitet enn ruteflygning er viktig for regionen eller nasjonen dersom AFIS-tilskudd skal mottas uten at flyplassen har regulær rutetraffikk

Skien Lufthavn AS er enig i at det er viktig med ordinær ruteflygning eller at en flyplass har avgjørende betydning for annen virksomhet for å motta AFIS-tilskudd.

Angående 3.2.5 om rammestyrte tilskudd

Utreder foreslår overgang til rammestyrte tilskudd, med ramme som fastsettes med bakgrunn i kostnadsnivået til tilsvarende tjenester ved sammenlignbare statlige lufthavner (Avinor). Samtidig har utreder konstatert at nåværende kostnadsnivå ved de ikke-statlige lufthavnene, spesielt Skien, er i nedre sjikt i forhold til de statlige lufthavnene. Skien Lufthavn AS har således ingen spesielle kommentarer til en eventuell overgang til rammestyrte tilskudd.

Voldsvegen 204, 3739 Skien
Telefon : +47 35 58 36 50
Fax : +47 35 58 36 99

Angående 3.3 om forvaltning av ordningen

Skien Lufthavn AS er positive til at Samferdselsdepartementet overtar administrasjonen av AFIS ordningen.

Konklusjon

Skien Lufthavn AS vil konkludere med å understreke den vesentlige betydningen av flyplassen i sitt influensområde, og den kritiske betydningen av AFIS-tilskuddet som forutsetning for videre drift.

Vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Henning Klouman". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke extending to the right.

Henning Klouman
Lufthavnsjef
Skien Lufthavn AS